

VAN DE DEKEN

Asieladvocatuur



mr. M.W. Guensberg

‘De advocaten lijken hun zaken bijna gedachteloos te verdedigen. Het is pijnlijk om mee te maken hoe bedroevend slecht ze hun cliënt ter zijde staan. Ze zijn slecht op de hoogte van het dossier, kennen hun cliënt vaak niet, komen te laat en soms komen ze helemaal niet opdagen.’ Een citaat van de Amsterdamse rechter mr. F. Salomon in een artikel over vreemdelingenrechtspraak (*Vrij Nederland*, 1-9-01). ‘Ik denk wel eens: als die advocaat met griep was thuisgebleven, was zijn cliënt beter af geweest.’ Dat is de mening van mr. A.C.J. Van Dooijeweert, coördinatrice van de vreemdelingenrechters, opgetekend in hetzelfde artikel. ‘De meesten zijn goed, maar er zijn er bij die je deze kwetsbare mensen niet gunt. Het niveau gaat snel achteruit.’ Dat vindt dezelfde mevrouw Van Dooijeweert. Gelukkig erkent zij dat de meerderheid van advocaten in het vreemdelingen- en asielrecht haar vaak moeilijke werk wel goed doet. Wat meer nuancering van de inhoud en strekking van het artikel is desondanks op zijn plaats.

Soms volgt op heel korte termijn een rechterlijke toets en krijgt de advocaat pas zeer kort voor de zitting de gegevens

Laat ik echter ter vermindering van elk misverstand eerst opmerken dat de door *Vrij Nederland* opgetekende praktijkgevallen inderdaad schrijnend zijn. Het is niet goed te praten als advocaten het verkeerde dossier bij zich hebben, gewoon niet komen opdagen of onvoldoende zijn ingevoerd in het vreemdelingenrecht. Juist de zo kwetsbare vreemdelingen, die vaak maar een enkele kans krijgen om hun zaak voor de rechter te verdedigen, verdienen een ter zake kundige en goede advocaat. Verwijtbaar tekortschieten van advocaten dient te worden aangepakt en in dat verband wekt het verbazing dat de vreemdelingenrechters hun hart zo openlijk luchten in *Vrij Nederland*, maar kennelijk geen aanleiding hebben gezien om hun klachten en ervaringen kenbaar te maken langs ook, of misschien wel meer, geëigende kanalen. Men zou via de Nederlandse

Vereniging voor Rechtspraak, de Raad voor de Rechtspraak of via het Ministerie van Justitie contact hebben kunnen opnemen met de Orde en dat had ongetwijfeld geleid tot constructieve gesprekken. De Orde zal nu zelf contact zoeken met een van de genoemde instanties om te bespreken hoe excessen verder kunnen worden tegengegaan.

Zoals gezegd, de meeste asieladvocaten doen hun werk gelukkig goed. Door middel van scholing die op bijstand aan vreemdelingen en asielzoekers is gericht, door toelatingseisen voor participatie in de rechtsbijstand aan vreemdelingen, door een klachtenregeling en door collegiale toetsing wordt gepoogd de kwaliteit van de bijstand te waarborgen.

Een deel van de problemen die zich voordoen is echter het gevolg van omstandigheden die zeker niet aan de advocatuur te wijten zijn. In zaken waarin de vreemdeling in bewaring is gesteld volgt op heel korte termijn een rechterlijke toets. Daarbij worden aan de advocaat pas zeer kort voor de zitting aanvullende gegevens verstrekt. De cliënten in die zaken zijn her en der over ons land verspreid en worden ook nog regelmatig verplaatst. Het is daardoor in veel gevallen nauwelijks mogelijk om voldoende met de cliënt te communiceren. Bovendien wordt de om genoemde redenen toch al moeizame communicatie nog eens negatief beïnvloed doordat telkens tijdig tolkenbijstand nodig is, met alle logistieke problemen van dien. Asieladvocaten die vaak grotere aantallen van dit soort zaken tegelijk moeten doen, draaien op die wijze ook behoorlijk dol.

Het *VW*-artikel veroorzaakte onrust in de asieladvocatuur maar kennelijk verder niet. Veel serieuze asieladvocaten die zich door het artikel gegriefd voelen lieten dat de Orde weten, maar de media, die doorgaans gelukkig de weg naar de Orde goed weten te vinden als er enige publiciteit is rond advocaten, bleven verrassend stil. Naar de reden daarvoor kan slechts worden gegist.

De druk op rechters, IND, advocaten en het systeem zal in goed overleg moeten worden weggenomen. Dat vereist het belang van alle betrokkenen en vooral het belang van een goede en eerlijke berechting van vreemdelingen. n